

რქსტოვზრელი

საქართველოს
კომუნისტური
პარტია

137
1930

კვრივით
კანებს

N 11-
1930

საბჭოთა

ოქომა ბრელი

სოციალური საბავშვო ჟურნალი 11 - 12

საქართველოს შ. კ. თ. ცენტრალური მხარის და
განათლების სახ. კომპარტ. სოც. აღმწ. მთავარ-
მათავალმხმის ქუჩაზე მდებარე მთავარ-
სამხმარეო
ნომერი
დებუბუბუ
1930

სახელგამი, გუსტმელის პ., № 22, ტელ. 23-25

გამოწვევები

I.

გორის პიონერთა ორგანიზაციის გამოწვევით ზესტაფონის და წითელ ქალაქის პიონერთა ორგანიზაცია იწერს 1000—1000 ც. „პიონერს“ და იწვევს ტფილისის ქალაქის და სამტრედიის რაიონების 5/3. ორგანიზაციებს.

II.

ზესტაფონის პიონერთა ორგანიზაცია იწერს 500 ც. „ოქტომბრის“ და იწვევს სამტრედიის რაიონის 5/3. ორგანიზაციას. (იხ. გარეკანის მე-3 გვ.).

შ ი ნ ა ა რ ს ი -

1. სომხეთის გასაბჭოების 10 წლის თავი,—გ. გველესიანის	1
2. გაუმარჯოს სოციალიზმს,— ლექსი შ. მგელაძის	2
3. ეგრას წადილი,—აკაკი გოცირიძის	3
4. სწავლა საჯაროებულთა,—ლექსი დ. კობიძის	5
5. მამასთან ქარხანაში,—ი. ბილანიშვილის	6
6. ველზე—რადიოსტანა,—შ. შაველაშვილის	13
7. შემოდგომის ქარი,—ლექსი მარიჯანის	15
8. რადიოგადაცემა,—იესკის	16
9. ჩვენი მშენებლობა	18
10. რძისა და ხორცის ფაბრიკა,—რუსულიდან	21
11. გოჭები,—ბ. ჩხეიძის	23
12. სამოედის ღმერთები,—თარგ. კ. ნოეშვილის	26
13. აუარებელი კეთილისმყოფელი,—გადმოკეთ.	29
14. გამოწვევები—გარეკანზე	

სომხეთის გასაბჭოების 10 წლის თავი

საქართველოს
კომუნისტური
პარტია

ამ ათი წლის წინად მოხდა სომხეთის გასაბჭოება, და მშრომელი მოსახლეობა განთავსულდა მონობისაგან.

ვინ ბატონობდა საბჭოთა ხელისუფლებს, და მყარებამდე სომხეთში?

რა თქმა უნდა, მდიდრები და კაპიტალისტები, მუქთახორები, მღვდლები და მათი ამყობ-დამყობები ყველა ისინი გაერთიანებული იყვნენ ეგრეთწოდებულ დაშნაკურ პარტიაში. იტანჯებოდა სომხეთის მშრომელი მოსახლეობა ამ პარტიის მონობის უღელქვეშ; ამ პარტიის პოლიტიკამ ბევჯერ გაამწარა სომხეთის მშრომელები. მეზობლებთან მუდმივი ჩხუბი, სისხლის ღვრა, შიგნით კი მშრომელების ყვლეფა და აწიოკება, — აი, რით ხასიათდებოდა ამ პარტიის მოქმედება.

მენშევიკები საქართველოში და დაშნაკელები სომხეთში ხელი-ხელ ჩაკიდებულნი მუშაობდნენ მშრომელების წინააღმდეგ. მეტიც ატანა შეუძლებელი შეიქნა. სომხეთის მშრომელებმა გადაწყვიტეს ერთხელ და სამუდამოდ გაეთავისუფლებიათ თავი დაშნაკელების ბატონობისაგან და არამზადა დაშნაკელებს სამკვდრო სასიცოცხლო ბრძოლა გამოუცხადეს, რაც საბჭოთა რუსეთის სახელოვანი წითელი არმიის ძმური დახმარებით მშრომელების სრული გამარჯვებით დამთავრდა.

მეზობლებთან კეთილი განწყობილება დამყარდა და ბოლო მოელო ეროვნულ შუღლსა და ღვარძლიანობას. მიწას სომხეთის გლეხობა დაეპატრონა, წარმოება-მრეწველობას სათავეში მუშათა კლასი ჩაუდგა, რომელიც კომუნისტური პარტიის სწორი ხელმძღვანელობით გმირულად განაგრძობს სოციალისტურ მშენებლობას. დიდი ცვლილება მოხდა, ძალიან დიდი. პირდაპირ შეუძლებელია ეხლანდელი და მაშინდელი სომხეთის შედარება: რამდენიმე ახალი ფაბრიკა-ქარხანა, ელექტროსადგურები, სასოფლო მეურნეობის სრული აღორძინება, ტრაქტორების გუგუნი, აუარებელი სხვა ახალი სასოფლო-სამეურნეო იარაღი, მშრომელი მასების არაჩვეულებრივი ენტუზიაზმი და გმირული შრომა სოციალისტური მშენებლობის ფრონტზე, კულტურული საქმის გაფართოება, — აი, რა ახასიათებს დღეს ჩვენს მოძვე რესპუბლიკას — სომხეთს.

ყოველივე ეს შედეგია კომუნისტური პარტიის და მუშათა კლასის ბრძოლისა სომხეთის გასაბჭოებისათვის, ეს ბრძოლა კი ამ ათი წლის წინად მოხდა.

გაუმარჯოს კომუნისტურ პარტიას, რომლის ხელმძღვანელობით განთავისუფლდა მოძვე სომხეთის ერი მონობისაგან!

560

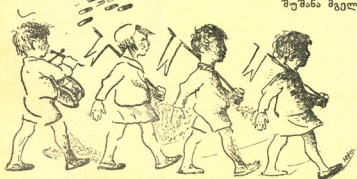
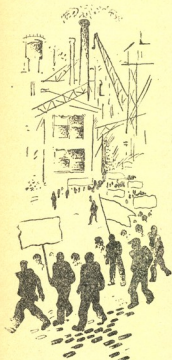
გ ა უ მ ა რ ჯ ო ს ს ო ც ი ა ლ ი ზ მ ს !

გაუმარჯოს სოციალიზმს,
 ვაშა ოქტომბერს,
 სიმღერის და ძღვევის სმები
 ქუჩებს კადირბენს!

დაირსევა მილიონი
 დროშის ტარები:
 დღეს ოქტომბერს შეიმობენ
 პროლეტარები.

გაუმარჯოს სოციალიზმს,
 ვაშა ოქტომბერს,
 სიმღერის და ძღვევის სმები
 ქუჩებს კადირბენს!

შუშანა მგელაძე.

ქართული

— ბიძია, რომ გათენდება, მერე დალამდება და გათენდება, მაშინ იქნება ის? — ეუბნებოდა ბიძას პატარა ვერა.

— რა, რა იქნება?
— რა და, ძია ლენინი რომ იყო იმის ბელადი...

— ჰო, მივხვდი, ჩემო კარგო, ოქტომბრის დღეზე მეუბნები, ჰო?

— ჰო! — უთხრა აღტაცებულმა ვერამ და ბიძას კისერზე ჩამოეკიდა.

პატარა ბიჭუნია მსიხარულით აღარ იცოდა რა ექნა. უხაროდა, თუ როგორ გაივლიდა წითელი დროშით იმ ადამიანების წინაშე, რომლებმაც მოახდინეს ეს დიდი ამბავი.

— მოიცა, ბიჭოს, რა დრო აღგომაა, ჯერ მგონი მამალს არ უყვილია!

— რა გინდა, მერე?..
— დაწვევი, გენაცვალოს დედა, დაწვევი, დაიძინე..

— არ მეძინება, რა ვუყო მაშ... — და პატარა ვერა წამოხტა, ჩაიცვდა და გამოვიდა გარეთ. ჯერ აღრე იყო. ვერამ გაიხედა, გამოიხედა და შებრუნდა ოთახ-

ში; ეწყინა, რომ არ გათენებულ იყო; მას ახლავე უნდოდა წაესულიყო კოლექტივში, მაგრამ იქ ხომ ჯერ არავენ იქნებოდა.

ეგრა ყველაზე წინ მიდიოდა, მარჯვედ მიიბიჯებდა, გახარებული იღიმებოდა. მიდიოდა და თვალს არ აშორებდა ხალხს და დროშებს.

ორკესტრები გუგუნებდა. ხალხი მოწოდებაზე იძახოდა „ვაშა“.

ეგრაც მიდის და თავის დროშასაც მალლა სწევს, მას ახლა აგონდება, გუშინ ბიძიამ რომ უამბო, თუ როგორ იბრძოდნ მათი უფროსები ოქტომბრის დღეებში. ბიძიამ ისიც კი უთხრა, რომ ტფილისის ძველმა ბოლშევიკებმა წინად მოახდინეს დიდი დემონსტრაცია, რასაც ჯალათებმა ტყვიის წვიმით უპასუხეს...

მაგრამ ბოლოს ხომ ისევ ბოლშევიკებმა გაიმარჯვეს!

ო, ეს ხომ ის კაცია, აგერ, მუშებს რომ მოუძღვის, ეს ხომ ძია მიხაა, მაშინდელი დაგლეჯილი წითელი დროშა რომ მოაქვს ახლა!

დიდი სიხარული იგრძნო ეგრამ და გაიქცა მისკენ.

— ბიძია, ბიძია!

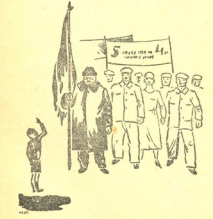
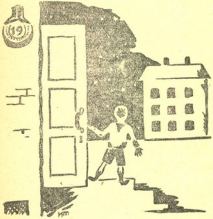
მოხუც ბოლშევიკს გაელიმა და სთქვა:

— იყავ მზად!

— მზად ვარ!!

უმაღლვე მიაძახა ეგრამ და შეხედა მოხუცის სიხარულით ანთებულ თვალებს.

აკაკი გოცირიძე.

ს ვ ა კ ლ ა ს ა ვ ა ლ დ ე ბ უ ლ ო ა !

სკოლაში სის მხიარულად,
 აციალებს თვალებს;
 უნდა გახდეს მშენებელი,
 რომ აშენებს სახლებს...
 წინად იყო მოწვენილი,
 მის გულს სწავება დარდი,
 მაგრამ ახლა სხვებთან ერთად
 ის სკოლაში დადის...

სიობლით და სიღარიბით
 მოწვედა სკოლის კედლებს;
 ახლა წითელ წიგნს ატარებს,
 ეტრუის ქურას, მჭედლებს;
 უნარია თვის ტოლებთან
 თამაში და ვაჟადა...

სწავება საუბლდებულობა,
 სწავება... შრომა... სწავლება...

დავით კობიძე.

მამასთან ქარხანაში.

— შოთა, შოთიკო, — ეძახის დედა, შვილო, ზელტო ჩაცვი, სვამობა, შეცვიდე.

შოთას თითქოს არ ესმის, ღვას უძრავად.
უცებ შესძახა:

— ძაძა, ძაძა! — და მამისკენ გაექანა.

— შენი ძერანი სადღაა?

— დაუბი, უნდა დავახეყნო... უჰ, ძაძა, რომ იცოდე, რაძღენ ხანს ვაჭენე! იძღენი ვაჭენე, როო...

— ჰო, ეოხად, ეოხად, მაგრამ შენ ის მითხარი, სხვა რა ვაბაკეთ?

— რა ვაბაკეთ და ღაშქრობანა ვითამაშე, მე მეთაური ვიყავი, წითლების მეთაური, ლურჯები დავამარცხეთ. რომ ვენახა, როგორ ვარბენინეთ. მერე კიდევ ვაბაკეთ... ჰო, დედას შეშის შესიღვამი მოვესმარე, მერე, მერე კიდევ, მერე...

— აი, ახლა კი ნამდვილი ვაქაყცი ხარ, ნამდვილი. ვერე უნდა, ძაძ, ბურჯები უნდა დავაფრთხოთ, მუშების მტრები, პრომცე უნდა ვიკვარდენ. ეოხად, ეოხად!

შოთას ძაძამ საქარხნო ტანსაცმელი გაიძრო, სელ-პირი დაიბანა, შოთამ კი წვალი დაუსხა.

დედას უკვე ვაგებდა სუფრა. უველანი მაცი-დას მსუსნდენ. შოთამ დრო იმოვა და ძაძის უსავედურა:

— აკი მითხარი, დიღაზე ქარხანაში წაგივანო, რათ მომატეუე?

— ჰე, ჰე, მე მინსევედურებ, მე კაი კაცო? შენ რომ მძინარა იყო, ხეძი ბრადია?

შოთას, ცოცხა არ იყო, შერცხვა: მძინარა დაუძახეს. ეს რომ ამხანაგებმა კაციონ, დასცინებენ.

— მამ აღარ დავიძინებ, — წამოიძახა განარებულმა და სირცხვილით გაწითლებულმა.

— თუ მკ ზირობას მომცემ, მამინ კი წაკიევან, უთუოდ წაკიევან.

მამამ ქარხნის ამბებზე დაიწყო საუბარი.

დიდხანს ელაპარაკა მამა შოთას დამკვრელ ბრიკადებზე, საწარმოო კვირახე, უჯრუდზე.

ხვალ შოთა ქარხანაში წავა, ევლადფერს ნახავს, როცა დაბრუნდება, ამხანაგებს უამბობს თავის თავკადანსავალს. ისინი კი ზირს დააღებენ, გაუკვირდებთ. კარლო დაიწყებს ეკვირდის: „ბიჭებო, შოთა გვატყუებს, არ დაიჯეროთ, ქარხანაში არ ეოფილა, არ დაიჯეროთ, გვატყუებს“. შოთა კი მაინც დააჯერებს ევლას, რომ ნახა ქარხანა.

— მამ ეგრე, ხეძო შოთა, ხვალ მე და შენ ქარხანაში მიუდივართ.

შოთას არაფერი გაუცია, ის უკვე მაგიდაზე ტკბილად ხვრინავდა.

დილით, როდესაც საეკვირები ატყუნდა და ქვაფენილზე აბაკუნდა ქარხანაში მიმავალი მუშების ფეხები, შოთას მამაც გაემხდა წანასვლელად.

— რას იტყვი, ქალო, შოთა გაუაღვიძო? — შეეკითხა ცოლს.

— გაუაღვიძებ, ცოდვან ბავში.

დედა შოთას აღვიძებდა.

— ადე, შეილო, ადე, ქარხანაში არ გინდა წახვლა?

შოთა ქარხნის სხენებზე გამოერკვა და თვალების ფშენეტით წამოაღვა.

დედამ ტანსაცმელი მიუტანა.

ისე მძლავრად, რომ ჰკრს სწუდებოდა. კრავმლსე ჩაქუნები აბრავუნდა, აწკრიალდა გასაწყვიდი ღლი-
თონები, ატრიალდა დიდი მანქანების ბორბლები.
იქვე იდგა შესაკეთებლად ორთქლმავლის ქვა-
ბიცი. ერთი მუშა შეეკათხა ამხანავს:

— როგორ გგონია, მაქრო, შევაკეთებთ
დღეს ამ ორთქლმავალს?

— გგონია შევაკეთებთ, თუ ეს ვაქცაციცი
შოკვეშველებს! — მიუთითა შოთასე.

— რას დამცინიანს, ახლა თუ ვერ შევაკე-
თებ, კავიზრდები, ვისწავლი სელობას და მარ-
ტო შევაკეთებ, რა დიდი რამება, — იწუნა შოთამ.

— ეგ, ამხანავებო, ბრივადის საქმეა, ბრი-
ვადის, — გამოეხმაურა მათ ახალგაზრდა მუშა, რო-
შელიცი, ეტეობოდა. ბრივადელი იყო.

უნებ ქარხანა მოგუგუნე სიმღერებმა შეზრდი-
ადა. მუშების ერთი ჯგუფი მღეროდა:

„ჩვენ მჭედლები ვართ, ვჭედავთ მომავალს,
დაჭკარით ჩაქუნს, დაჭკარით მავრად“.

„ას, რა კარგია ქარხანა, რა კარგია! ნეტავ
დიდხანს იმღერონ მუშებმა!“ — ბურბურებს შოთა.
ერთბამად თვითონაც შესძახა:

„ოქტომბრელი ვარ, ზატარა მებრძოლი“.

რა კარგი იქნება, რომ შოთაც მუშა იყოს,
კვერდით უდევს მამას, შრომობდეს დიდივით, მაგ-
რამ რა ქნას, ზატარაა, მართლაც ჯიბეში ჩაეტევა.

უკვირს შოთას ქარხანა, ან ვის არ გავუვირ-
დებთ ამოდენა მანქანები, მეტადრე ის დიდი მან-
ქანა, რკინებს რომ სერხავს. აბა მამ საკვირვე-
ლი არ არის, ისე სწრაფად სერხავს უხარმავარ
რკინებს, რომ კვკონებთ წხირებიაო.

— რა კარგია ქარხანაში მუშაობა? —
 გონდა შოთას შეიკოვად. — განა მე არ შეიძლება სა-
 მსჯედლო ქარხანა გაფუკეთო? მე მსჯედლი ვიქნები,
 კარლო, დათიკო და სხვა ამხანაგები სემთან
 იმუშავებენ. ბრიკადანაც შევადგენთ, მერე სოფელ-
 შივ წავაღოთ, იქ სოფელელებს გუთნებს შევუძვეთებთ.
 რკინები რომ იმოყვებოდეს, საქმეც გაინარსება.
 ქარხანაში კი რკინების მუტი რა არის.

შოთამ რაღაცა გაიფიქრა და მამასთან გაიქცა.

— მამა, არ შეიძლება ჰატარო რკინები წა-
 ვიღო?

— რა ამბავია, რათ გინდა?

— სამსჯედლო უნდა გაფუკეთო.

— შოთას ვერა სედავით, — გადაიხარხარა მია-
 ალექსიმ, — სელობა ისწავლა და ახლა სამსჯედ-
 ლოც უნდა გააღოს.

— მამა, არ შეიძლება? — არ ეშვებოდა შოთა.

— აბერ იმ კაცს ჰკითხე, — ძრუთითა მამამ
 ახალგაზრდა მუშასე. ახალგაზრდა მუშამ დიდილით
 უთხრა:

— შეიძლება, რატომაც არ შეიძლება, მხო-
 ლოდ იმ ჰირობით, თუ შენს გაკეთებულ სამსჯე-
 დლოში მეც მამუშავებ. თანახმა ხარ?

შოთა თანახმაა, ან რათ არ უნდა იყოს თა-
 ნახმა?

— შოთა, მეც მამუშავებ?

— მეც?

— მეც? — ეკითხებოდენ მუშები. შოთა კი
 ეუფლას თავს უქნევდა. „რა კარგია მამა, ახლა
 კი გაფუკეთებ სამსჯედლოს“.

მამა და შოთა სახლს როცა მიუახლოვდნენ, კარლამ შორიდან თვალი შეასწრო და მთკენ გაქეწა.

— შოთა, შოთა, სად იხუცი, ჰა?

— რა შენი საქმეა!

ეს სიტყვები შოთამ, ცოტა არ იყოს, სიამბებით წარმოასთქვა.

— მითხარი, რა მოგვივა?

— რათ უნდა გითხრა?

— მითხარი, რა.

— რომ გითხრა, მაინც ვერ გავიგებ.

— მითხარ, გავიგებ, გავიგებ.

— სადა და მამასთან, ქარხანაში. ხედავ, მას რომ რკინები მოაქვს, ხედავ.

— რათ გინდა?

— სამჭედლო უნდა გაგაკეთო. თუ გინდა, შენც გაგიამსახრებ. ვაღიკო, დათიკო და სხვებიც გაგიამსახრებოთ, ხო?

— როდის?

— აი ახლავე. სადილს ვჭამ და...

მამამ რკინები სამწარეულოს გვერდით დაუბრა.

სადილი ნახევრად შეუსმეღლი დატოვა შოთამ, ხელში ვეფეროვლა ზური და ვეული დაიჭირა და ესოში ჩაიბრინა.

ვევლანი იქ იყვნენ. შოთას გარს შემოერტყენ და შეკითხვებით არ ახვეწებდნენ.

— შოთა, რა უნდა გაგაკეთო?

— იცით, ბიჭებო, რა, მე უკვე მუშა ვარ.

დათამ გულიანად გადაიხარხარა.

— რა იყო, რას იცინი? — შეუტია შოთამ.

— იმას, რომ შენი თავი მუშა გკონია. ვინც ქარხანაში წავა, ვეღა მუშა არ არის.

— აბა ახლავე წახვ, თუ მუშა არა ვარ ბიჭებო, დათამ რაც გინდა ისა სთქვას, ჩვენ კი მუშაობას შეუდგეთ. მე, კარლო და ვალიკო საპირკველს გავთხრით, დიტო, ვახტანგი, კიორგი და სხვები ქვებსა და ტალახს დაგვიძლადვენ.

— ჰე, შოთა, მე რაღათ დაგვიწუდი, შენ გკონია მე არ ვიმუშაებ?

— იმუშაებ და იმუშავე. აბა, ბიჭებო, დავიწყოთ.

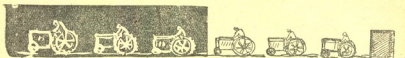
ვეულამ დაიწყო მუშაობა. შოთა დროდადრო იძლეოდა სწავლას ვახტანგებს. ბავშვები ისე გატაცებით მუშაობდნენ, რომ დაღაძებდა ვერც კი შეამჩნიეს. უცებ თუნუქის ქლარუნი ვახტანგს.

— ეს, ამხანაგებო, ჩვენი საფორია. მუშაობა შეწყდა, — განაცხადა შოთამ.

— სვალ განვაგრძოთ მუშაობა და იქნება კიდევაც დაჯამთავროთ.

— კარგი, შოთა, კარგი, სვალ განვაგრძოთ, — მოისმა რამდენიმე სმა, და ერთ წუთში ბავშვები დაიფანტნენ.

შოთას ამხანაგებმა მოიტანეს რკინები, და ასე მუშაობდნენ და თამაშობდნენ ბავშვები კარგახანს, რომ ზიონერკოლექტივებში გამოაცხადეს უტილ-ხელეულის შეკრების შესახებ. შოთამ და მისმა ამხანაგებმა მამინვე მიიტანეს კოლექტივში თავიანთი ქარხნის რკინები.

ველი

რადიოპიესა I მოქმედებად.

მოქმედნი: ტრაქტორისტი
მოხუცი გლეხი.
კოლმეურნეები.

ბავშვები.

ტრაქტორისტი. მზე მთებზე გადმოიულა და ჩვენ აქამდე ველზე არ გავსულვართ. აბა, ბიჭებო, გუთნები ურემზე დააწყეთ, მე ტრაქტორს ავაგუგუნებ!.. დღეს ყამირებთან გვექნება ომი!..

პირველი კოლმეურნე. ფიქრი არ არის! მზე რომ შუბის ტარზეც იყოს დასული, ჩვენი ტრაქტორი მაინც მოასწრებს და გაარღვევს მიწის მკერდს!..

მოხუცი. მაინც ნუ ეხუმრებით ამ ტრიალ მინდვრებს: თვალი ვერ სწვდება სიგრძე-სიგანეს. გეგმა უნდა შევასრულოთ, თორემ შევრცხვებით.

მეორე კოლმეურნე. მტრები დაგვცინებენ: ტრაქტორი აქვთ და კიდევ ჩამორჩენ თესვის გეგმებსო.

ტრაქტორისტი. ტრაქტორი მზად არის! (გუგუნებს) მე წავალ ველზე. თედო! მოაქალე ბავშვები გზიდან!..

მესამე კოლმეურნე. აბა, პატარებო, გაუფრთხილდით ტრაქტორს! წინ არავინ დაუდგეთ, თორემ მაგასთან ხუმრობა ადვილი არ არის!..

ბავშვები (ერთად). ვიციო, ვიციო!.. ტრახტრახით გადაგვაყრუა, მაგას რა გაუძლებს! აბა, ველზე ჟრიაშულით გავაცილოთ. უჰ, რა ზორბად მიგორავს, მინდორი უნდა გადააშაოს (სანამ ტრაქტორი ველზე გავა, ისმის გუგუნე და ბავშვების ჟრიაშული.)

ტრაქტორისტი. გუთნები მოუბით? საიდან დავიწყეთ ხენა, მოხუცო?..

მოხუცი. აი, აქედან, კულაკი პავლეს ნასაკუთრალი მიწიდან. ორი წელაწადია არ მოხსულა. ალბათ ასვენებს, რომ მოყვანილი პური ორმოგებში გადამლოს. მერე რა პური მოდის, შეინდის მარცვალივით ზორბალი იცის!..

ტრაქტორისტი. ზოგი დღეის შემდეგაც მოიყვანოს... მაშ აქედან დავიწყეთ?!..

მოხუცი. აქედან, აქედან! ამ შავ მიწას ჯანს ვალევიდით, ვებრძოდით მუხლმოუხრელნი, მაგრამ ვერაფერს ვაკლებდით. აქ ღრმად უნდა მოვდოთ გუთნები, რომ დასვენებული მიწის ბელტები ამობრუნდეს!..

პირველი კოლმეურნე. ტრაქტორს გუთნები უკვე მოვუბით!..

მესამე კოლმეურნე ფლატებივით არა წვება ბელტები კულაკის ნასაკუთრალი მიწისა!.. (კულაკი მოვარდება)

კულაკი პავლე როგორ?!.. ჩემ საკუთარ მიწას ისე ხნავთ, რომ არც კი მეკითხებით?.. საგულდაგულოდ ვასვენებდი, ორი წელიწადია არ მომიხნავს, რომ ბარაქა ხელში მომეგდო, და თქვენ მიჯნები ამოჯიყრიათ, შემოვარდნილხართ...

პირველი კოლმეურნე ნუ ყვირი, ნუ, გიცნობთ, რა შვილიც ბრძანდები, ტრაქტორმა მიჯნები არ იცის!..

მოხუცი. შეიღოსან! მაშ, როგორცა ჩანს, მთელი მინდვრები შენი ყოფილა. შენ რაც გიჭირავს, ისიც არ გეკუთვნის.

კულაკი პავლე. რა მიჭირავს, შე ბებერო, აბა რა მიჭირავს?!..

მოხუცი. ნუ ღრიალებ, ნუ! ის დრო წავიდა, როცა სოფელში შენ ნებაზე დათარეშობდი. დღეს ჩვენია, ღარიბებისაა ქვეყანა...

კულაკი პავლე. ოპ, ერთი დაგთხლიშო რამე, რომ სული ამოგივიდეს!..

ტრაქტორისტი (გვერდზე ჩამოუგუგუნებს კულაკს). ეი, ყვირილს მოუკელ, თორემ შენს ადგილს გიჩვენებ! აბა, კვალიდან ამოდი, ტრაქტორს ნუ ელობები!..

კულაკი პავლე. არ ამოვალ! გადააყენე რკინის „ეშმაკი“, თორემ ამ ცუდით თავს შუაზე გაგიპობ!..

ტრაქტორისტი. ომზე ყოფილა საქმე?!.. ეგრე იყოს! გაგატანინებ, წინ ნუ ჩაეჩხირე. ტრაქტორს ვერავინ შეაჩერებს!..

კულაკი პავლე. მე შევაჩერებ!

ტრაქტორისტი მაშ ენახოთ! (ტრაქტორისტი ტრაქტორს წინ წააგორებს. კულაკი წამოხტება და შეშლილივით გაიქცევა. კოლმეურნეები სიცილს აყრიან)

ტრაქტორისტი. თითქოს ტრაქტორს შეაჩერებდი?!..

მოხუცი. ტრაქტორს ეგ კი არა, მთაც ვერ შეაჩერებს.

ტრაქტორისტი. ვერ შეაჩერებს, მაშ! თესვის გეგმები უნდა დაეძლიოთ.

კოლმეურნეები. უნდა დაეძლიოთ, უნდა! (ისმის ტრაქტორის გუგუნე)

შალვა შაველაშვილი.

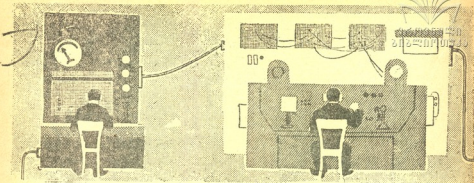
შემოდგომის ქარი

შემოდგომის ქარი,
სუსნიანი და მწველი,
უკლანდური არია,
დადგა კორიანტელი.
სასურბაჟე გრიბლებს,
სეპსე გადირბინა,
უკლან შეისრიბლებს,
უკლან შეუსისინა.
ცაცსეს მოჭვლივა ფოთლები,

აქეთ-იქით დაუბრა,
დაფრქვიან დორბლები,
სის ტოტები დახარა.
ას, სციოდა ისედაც
მეხოვე ქიტესას,
ქარმა არც ის დახდა,
იმის ქუდიც წაიღო!
აფრუტუნდა ფესიკო,
აბუსლუნდა მურია:
„ასე ზდრე რა იყო—
ხვენ ხამ სითბო ვაწეურია?!“

მარიჯან.

ამ სურათზე მუსიკოსებია დახატული, უკრავენ: ერთი—ვიოლანტელზე, მეორე—კონტრბასზე, მესამე—სკრიპკაზე. აქ არის რადიოსტუდია, აქედან იწყებს მგზავრობას კონცერტები, მოხსენებები და დეპეშები. მგზავრობა თავდება უკანასკნელ სურათზე—მარჯვნივ.

იქ სხედან და უფროს უკრებენ: ოქტომბრელი, პიონერი და უფროსი ძმა. უთუოდ ამ უფროსმა ძმამ მოაწყო რადიომომწყობი, რომ მოისმინოს მუსიკა და გახეთი რადიოთი.

როგორ არის მოწყობილი ეს, რომ ერთ ადვილას უკრავენ და ცხრამთას იქით კი ესმისთ? მუსიკოსების წინ დგას თაროზე შავი რგველი ყუთი, სურათზე რომ ცხრილს ჰკავს. ამ ყუთს მიკროფონი ჰქვია.

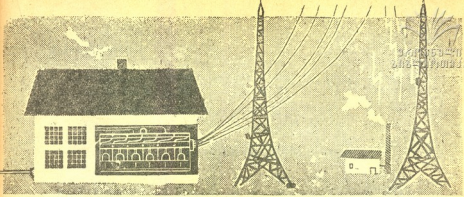
მიკროფონს ესმის ყველაფერი, რაც რადიოსტუდიაში ხდება. მუსიკოსმა რომ უცებ ცხვირი დააცემინოს, მიკროფონი მას გაიგონებს, და მაშინვე ათასობით რადიომსმენელები გაიგებენ, რომ მუსიკოსმა ცხვირი დააცემინა. ყოველ ღამს, რომელიც მიკროფონამდე აღწევს, მიკროფონი ელექტრობიძვად გადაკეთებს.

მიკროფონი—თარჯიმანია: მას ელაპარაკებიან ქართულად, ის კი თარგმნის ელექტრულად. რადიომომწყობილობას ელექტროს გარდა სხვა ენა არ ესმის. ამიტომაც არის საჭირო თარჯიმანი—მიკროფონი.

მიკროფონიდან გაყვანილია მავთულები და ამ მავთულებზე მიდის ელექტროდენი. მავთული მიდის საკონტროლო ჯიხურში. იქ ზის მორიგი რადისტა, თვალყურს ადევნებს არტიტებს—მუსიკოსებს და მიკროფონს, რომ არაფერი არ აურ დაუფრიონ და რომ მიკროფონმა სწორედ იმუშაოს. რადისტის წინ ბევრი ენობია. ენობების საშუალებით ის

რ ა დ ი ო

საქართველოს
რადიო-ტელევიზიის
სისტემის მშენებლობის
სახელმწიფო კომიტეტი

წესრიგს აძლევს არტისტებს. დააქვრს თითს
კნობს, და არტისტის წინ აინთება წარწერა:
„უფრო ხმაშილა“, დააქვრს მეორეს—აინთება
„ნელი“, „უფრო დაბლა“.

საკონტროლო ჯიხურიდან მავთულები გაყვან-
ნილია რადიოსადგურზე. რადიოსადგური ავზავ-
ნის ელექტროდენს მიკროფონიდან ანტენაზე.

რადიოსადგური ყოველთვის უგდებს ყურს
თავის სადგურს. ყოველნაირი შემთხვევაა მო-
სალოდნელი: შეიძლება რაიმე დაზიანდეს და
მუსიკის მაგიერ ხმაშარდიდან გაისპას მგლის
ყმული, ან დასაკლავი გოჭის ტყვირილი.

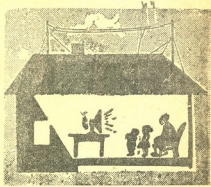
მეორე კაცი, რომელიც მაკიდასთან ზის
სურათზე, სადგურის მუშაობას ადევნებს თვალყურს.

რადიოსადგურის შიგნით გველებივით იკლაკება სპილენძის მსხვილი მავთულები.
ღუნვილ მილებში დის და გადაღის მომწუხანო ალი, მეტად დიდი რვეალი ლამპებო
გაჩაღებულა.

რადიოტალღები სწყდება ანტენის მავთულებს და მიქრის ყოველმხრივ—ზევით,
ქვევით, მარჯვნივ, მარცხნივ.

რადიოტალღას ვერაფერი ვერ შეაფერხებს, ყველაფერს გაიტანს, ყველგან მისწვდ-
ბა. მხოლოდ ლითონის ნივთს შეუძლია აზ მიიკაროს რადიოტალღა. რკინის სახურავი-
დან სხლტება რადიოტალღა, ისე, როგორც სარკიდან შხის სხივი.

რამდენივე მილიონი რადიოპი'ლები იქერს რადიოტალღებს. პატარა ყუთები,
კოჭებზე დახვეული მავთულით, კონდენსატორი და დეტექტორით, ისევე თარგანის
ელექტროს ენას ადამიანის ენაზე და ყველგან—ბინებსა, ქოხებსა და კლუბებში—ისქენენ
მუსიკას, მოხსენებებს და დეპეშებს.

560.

გ ა ლ ა ს ე მ ა

ჩვენნი მშენებლობა

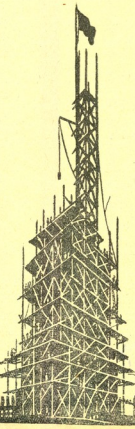

ჩვენ ახალ ქვეყნად გვინდა გარდაქნათ ჩვენი მხარე—ქალაქად და სოფელიც. ჩვენ ვაშენებთ სოციალისტურ ქვეყანას, სადაც გაერთიანებული სახალხო მეურნეობა იქნება. მთელი მშენებლობა სწარმოებს წინდაწინ გამოანგარიშებული მტკიცე გეგმით, რომელიც ჯერ ხუთ წელიწადში უნდა შესრულდეს.

გამორკვეულია: სად უნდა აშენდეს ახალი ქარხნები, ფაბრიკები, ქალაქები, ელექტროსადგურები, მოეწყოს საბჭოთა მეურნეობანი, კოლმეურნეობანი და კომუნები.

მთელი ჩვენი მხარე უნდა დანაწილდეს რაიონებად იმისდა მიხედვით, თუ სად რა ბუნებრივი სიმდიდრე მოიპოვება, რა ნიადაგი და რა ჰავაა: ქვანახშირის საბადო რაიონი, რკინის დასამუშავებელი რაიონი, ბამბის მოსაყვანი, საფეიქრო და მესაქონლეობის რაიონი.

იმ რაიონებში, სადაც უფრო ცივი ჰავაა, მოვიყვანთ ქევის, ქერს,

ფეტვს, ხოლო ხორბალს, შვრიას, კარხალს და სხვა მკენარეულობას, რომლებსაც მეტი სიბოძესაქიროებათ, იმ რაიონში მოვიყვანთ, სადაც უფრო თბილი ჰავაა.

სადაც დიდი, მძლავრი მდინარეებია და ჩანჩქერი, იქ ვაშენებთ ელექტროსადგურებს და მათ ახლოს მთელ რიგ ქარხნებსა და ფაბრიკებს, რომელნიც ისარგებლებენ ამ ელექტროსადგურებიდან ელექტროდენით.

რკინისგზები გავვყავს ისეთ რაიონებში, რომლებმის დაკავშირება საჭიროა, რომ ერთმანეთს დაეხმარონ. ვაკეთდა თურქესტან-

ციმბირის გზა. ამ გზით თურქესტანში შეიტანენ პურს და თურქესტანიდან კი ბაზმას და მანუფაქტურას გაიტანენ.

იმ რაიონებში, სადაც ბევრი ხორბალია, ვიარსებთ საბჭოთა მეურნეობებს, კოლმეურნეობებს, ვაშენებთ ხორბლის შესანახ ბელლებს და პურის ფაბრიკებს.

ჩვენ გვინდა ისე მოვაწყოთ ქვეყანა, რომ ადამიანს შეეუფლებუქოთ ცხოვრება.

რომ ამგვარად გარდაექმნათ ქვეყანა და შეეუფლებუქოთ ადამიანს შრომა, — ამისათვის გვესაქიროება მანქანები: მანქანებით ხნავენ, თესავენ, იღებენ მოსავალს, სქედავენ, ქსოვენ, თხრიან მიწას, ხერხავენ, ბეჭდავენ წიგნებს — ყველაფერს ვერც კი ჩამოთვლი.

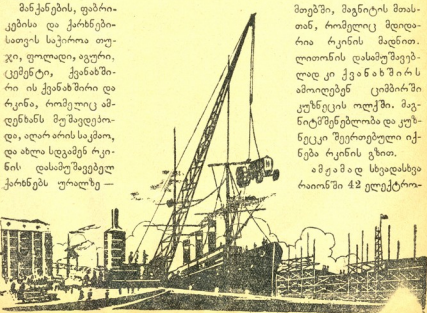
ამდენხანს მანქანებს უმეტესად საზღვარგარეთ ვყიდულობდით და ძალიან ძვირი გვიჯდებოდა. ახლა კი ჩვენ თვითონ ვაკეთებთ მანქანებს და შემდგომ უფრო მეტს გავაკეთებთ.

ამ მანქანების გასაკეთებლად შენდება ახალი ქარხნები და ფაბრიკები და მათ ირგვლივ კეთდება მთელი ქალაქები მუშათა საერთო საცხოვრებლად.

სხვადასხვა რაიონში უკვე აშენდა მანქანათა საშენი ქარხნები: ნიენი ნოვგოროდში — ავტოშესაკრები, სტალინგრადში — ტრაქტორის ქარხანა, როსტოვში სასოფლო-სამეურნეო იარაღებს ქარხანა კეთდება და სხვაგანაც ბევრ ადგილას.

მთებში, მაგნიტის მთასთან, რომელიც მდიდარია რკინის მადნით. ლითონის დასამუშავებლად კი ქვეანახშირს ამოიღებენ ციმბირში კუზნეცის ოლქში. მაგნიტშენებლობა და კუზნეცის შეერთებული იქნება რკინის გზით.

ამჟამად სხვადასხვა რაიონში 42 ელექტრო-

მანქანების, ფაბრიკებისა და ქარხნებისათვის საჭიროა თუჯი, ფოლადი, აგური, ცემენტი, ქვანახშირი ის ქვანახშირი და რკინა, რომელიც ამდენხანს მუშავდებოდა, აღარ არის საკმარისი და ახლა სდგამენ რკინის დასამუშავებელ ქარხნებს ურალზე —

სადგური შენდება, რომელიც მიაწვდის ელექტროდენს სხვადასხვა ქარხანას, ფაბრიკებს, საბჭოთა და კოლმეურნეობებს შორის მანძილზე.

რევოლუციამდე უმთავრესად ლენინგრადის, მოსკოვის და უკრაინაში დონის აუზის მრეწველობას ექცეოდა ყურადღება.

ჩვენ გაცხოველებული ტეპით ვაფართოებთ მრეწველობას ძველ რაიონებში და ამავე დროს დიდ ყურადღებას ვაქცევთ ახალ რაიონებსაც.

აი სად უნდა განვითარდეს მრეწველობა: ურალი, ციმბირი, შუა აზია, კახაკსტანი, შორეული აღმოსავლეთი, საქართველო, აზერბაიჯანი, სომხეთი.

ჩვენი ქვეყანა სამრეწველო ქვეყნად გადაიქცევა, ასე რომ აღარ დაგვიკრძალოს საზღვარგარეთიდან შემოზიდვა ფერადი ლითონის და სხვადასხვა ღირვას მრეწველობისთვის საჭირო საგნების.

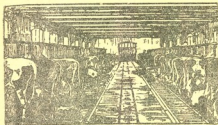
დიდი მშენებლობაა მთელ საბჭოთა კავშირში. ჩამორჩენილი ღარიბი მხარე მდიდარ ქვეყნად იქმნება, ყოველი რაიონი ვაგვიხსნის მთელ თავის სიმდიდრეს, და ეს სიმდიდრე დაუნაწილდება მთელ მცხოვრებთ.

ცამეტი წლის წინად ჩვენ დავიმორჩილეთ ძველი ქვეყანა იარაღით, ახლა კი სამეურნეო ფრონტზე უნდა ვავიმარჯოთ.

1931 წ. მიიღება ხალის მოწერა 1931 წ.

ჟურნალზე „ოქტომბრელი“, ფასი წლიურად 3 მან. 50 კ. მაგივრად 3 მან. ოქტომბრელებო, გამოიწერეთ თქვენი ჟურნალი „ოქტომბრელი“!

რძისა და ხორცის ფაბრიკა

დიდ ქალაქებში ხორცს ყველ-
გან ბარათებით იძლევიან, რძე
არ გვაქვს საყოფად

— რას ნიშნავს ეს, განა საქონ-
ელი ცოტა გვყავს? — ამბობენ
გაკვირვებული დიასახლისები.

— მერე, სად გადიკარგა ყვე-
ლაფერი?

ზოგი მექორე კიდევ აღიზი-
ანებს ხალხს.

— ჯერ სად ხართ, ჩქარა აღა-
რაფერი არ იქნება.

ბოლშევიკები კი ამბობენ:

— ყველაფერი იქნება.

ვინ არის მართალი? იქნება
ყველაფერი თუ არა?

ამ კითხვაზე რომ მოგცეთ
პასუხი, ჯერ უნდა გავარჩიოთ:
რატომ არ არის საყოფად ხორ-
ცი და რძე და რა ზომებია მი-
ღებული იმისათვის, რომ იყოს.

რევოლუციამღე საუკეთესო
საძოვარი გლეხები, საუკეთესო
საქონელი მემამულეებსა და კუ-
ლაკებს ეკუთვნოდათ და უმთავ-
რესად ისინი ჰყიდდნენ ქალაქებ-

ში რძესა და ხორცს, მაგრამ
ხშირად ღარიბი გლეხიც ჰყიდ-
და თავის ერთადერთ ძროხას,
რომ გადაეხადა მეფისათვის გა-
დასახადი და კულაკისა და მე-
მამულისათვის ვალი.

ახლა ღარიბსა და საშუალო
გლეხობას საქონელი მაშინდელ-
ზე ნაკლები არ ჰყავს, პირიქით,
მეტეც ჰყავს, მხოლოდ მისი სა-
ქონელი ცუდ მდგომარეობაშია,
ცოტა ხორცს და რძეს იძლევა.
ამას გარდა, ღარიბი გლეხობა
ახლა უწინდელზე უკეთ ცხოვ-
რობს, მას არ ახდევინებენ გა-
დასახადს. ღარიბები უკეთ იკვ-
ებებიან და თითქმის მთელ ხორც-
სა და რძეს, რომელიც მათ მო-
სდისთ ოჯახში, თვითონ ხმარო-
ბენ. მემამულეები მოვსპეთ, კუ-
ლაკები კი, რომელთაც ბევრი
საქონელი ჰყავთ, კლავენ ამ სა-
ქონელს, რომ ზიანი მიაყენონ
საბჭოთა სახელმწიფოს, და ამ-
ნაირ გზაზე უნდათ დააყენონ
საშუალო გლეხობაც.

რა უნდა ვქნათ? ნება მივცეთ
მემამულეებს და კულაკებს, რომ
ისევე ჩაიგდონ ხელში მიწა და
ხელისუფლება? რასაკვირველია,
არა

საქირთა სასწრაფოდ აშენდეს
დიდი ქალაქების ახლოს სა-
ბჭოთა მეურნეობანი და დავეხმა-
როთ ღარიბ გლეხობას მოაწყოს

თავის კოლმეურნეობაში რძის წარმოების საქმე ერთიც და მეორეც ახლა კეთდება.

მაგალითად, მოსკოვის ახლოს ამჟამად შენდება უზარმაზარი საბჭოთა მეურნეობა. რძის ვეებერთელა ქალაქი ფაბრიკა შენდება. მოსკოვიდან 120 კილომეტრის მანძილზე.

მიწა, სადაც ეს ქალაქი-ფაბრიკა კეთდება, 50 წლის განმავლობაში არ დახნულა, დაბეკნილი და გაჰხმარი იყო. ცხენებით მისი დახვნა შეუძლებელი იყო, ტრაქტორებით კი დახნეს 150 გა (ჰექტარი) და მომავალ გაზაფხულზე კიდევ დახნავენ 900 ჰექტარს.

დახნულ მიწებზე დათესეს ქარხალი, მზეუქვრიტა და სხვა მცენარეულობა ძროხების საკვებად.

იქვე აკეთებენ ელსადგურს, რომელიც გაანათებს საბმეურნეობას და ახლომახლო მდებარე სოფლებსაც. ელექტროდენის საშვალეებით იმობრავებს მანქანები სხვადასხვა საჭირო საქმის გასაკეთებლად. ძროხებსაც მან-

ქანებით მოწველიან. ძროხები-სათვის გაკეთებულა დიდრონი ეზოები. საქონლის ეზო დიდი შენობაა, მშვენიერი ბინა ძროხებისათვის — თბილი, სუფთა, მშრალი ძროხები პირდაბანილი და დავარცხნილი არიან. ყოველ ძროხას მშრალი სუფთა საგები უგია. როდესაც ძროხას მოსწყურდება, საკმაოა ცხვირი ჩაჰყოს ჯამში, რომელიც მის წინ არის მიმაგრებული, რომ მაშინვე ჩამოისხას ჯამში მანქანით თბილი სუფთა წყალი.

სამაგიეროდ ძროხებზე თითქმის ერთი-ორად მეტ რძეს იძლევიან. სუფთა წყალი, კარგი ჭამა, თბილი ბინა, — ყველაფერს გავლენა აქვს.

ახლა გასაგებია, რისთვის არის საჭირო საბმეურნეობანი და რით არის კარგი.

დიდ საბჭოთა მეურნეობებს გვერდში უდგას კოლმეურნეობანი ბევრი კოლმეურნეობა შეუდგა და აკეთებს რძისა და ხორცის ფაბრიკას.

ბარათოვი.

გ ო ჭ ე ბ ი

ქსოში საძმურად ღრუტუნებდენ გოჭები. დარბოდენ ძაღლ-
ონჯაში, მიგროდებოდენ თხილების ძირში და აკანტურებდენ ჩა-
მოცუენილ ნყოფს.

შუბღღისას მოუეივლებდა დეიდა კატო. ისინი ეოველი მსრი-
დანი მოიბრუნდენ, და ქსოის ერთი კუთხე აივსებოდა თეთრი და
მსიარული გოჭებით.

ქალაქიდან ჩასულ ზატარა ვალოდიან არაოდენ არ ენახა ამდგე-
ნი გოჭი. მას ენახა ერთი თუ ორი ერთად, ისიც შამინ, როდგე-
ნაც დედან წაჭყუებოდა ბასარში. გოჭები გლეხებს ჭეუვდათ ჩამო-
კვანილი, კეიდენ თავდაღმა და სასარლად ჭკვიროდენ. აქ კი ისე-
თივე გოჭები, უფრო მსუქნები და ღამაშები, სიამოვნებით შეეძვე-
ოდენ ცოშს და ერთიმეორეს თავზე ახტებოდენ.

აღტაცებული იყო ვალოდი.

სამეტნავად ის მოსწონდა, როდგენაც ისინი
მხეზე დავერებოდენ და სთვლემდენ. ორასზე მეტი
გოჭი იყო, და თითქმის უკვლას ამოურნიდა სახელი.

ვალოდიან ერთი აკვირებდა: წინადაც ეოფი-
ლა ამ სოფელში დეიდა კატოსთან, მაგრამ აქ
გლეხებს თითქმის არც კი ეახნდათ გოჭები.
ასლა მარტო დეიდა კატოს ჭეუვდა ამდენი.

დეიდა კატო თავგამოდებით უვლიდა მათ.
ვალოდიან არაჟის დაკითხვია, დარბოდა ბაღ-კენა-
სებში და უსიდავდა ათასგვარ ნყოფს. ზირველად
რომ მიუტანა, დაფრთხენ, გაიფანტენ. მერე შე-
ქვიენ, და ასლა ვალოდიან გამოსენასე თვითონ მორბოდენ, შე-

ქორუტუნებდენ, მიყინებით ჭკვიტინობდენ; ვალოდიაც გადაწყვიტა და კემრიელ მსხალს ან დაჩყვილ გოგონას, და გოჭები უურების ზანტურით მიესვოდენ კემრიელ საჭმელს. ვალოდია ისე გაერთო, რომ სათამაშოდ აღარ ეცაღა. სოფლის ბიჭები კი გულზე სკდებოდენ.

— ვალოდიამ ქალაქური თამაშობა იცის, ერთხელაც არ მოვიდა და არ გვასწავლა, მოგვებურდა მარტო ჩილიკი! — ბუსღუნებდა ვალოდიას ერთი წინანდელი ამხანაგი.

უკუყოფილო ამხანაგები კარზე მოადგენ ვალოდიას, მაგრამ ვალოდიას იმდენი საქმე აღმოაჩნდა, რომ სათამაშოდ ვერ გაიტყუეს.

დეიდა კატო ზუად გზსდა, და გოჭების მოვლა მარტო ვალოდიას დააწვა კისერზე.

ვალოდიაც მუშაობდა, რაც შეეძლო.

— მამ ჩვენც მოგვხმარებით, გოჭები დავაძლოთ, შემდეგ კი კალოზე გამოგვეყ და რამე ვითამაშოთ.

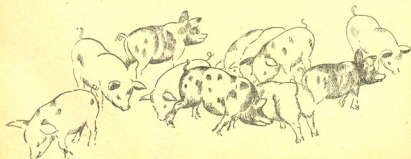
— კარგი, ვგრე ვქნათ, ჭიჭიკო, — მიუგო ვალოდიამ.

რუა-ცხრა წლის ბავშვები მოედევნ ბაღებს. ნახევარი საათიც არ გასულა, რომ ისინი დატვირთული დაბრუნდენ.

გოჭები სსუადანსვა შადის გამოდგენ. ბიჭებმა ეს ზირველად შენიშეს.

ზოგი გოჭი არსეინად მიირთმევედა ვაშლის, ზოგი — მსხლებს, ზოგნი კიდევ გოგონას და ზოგნიც შემოდგომის მწუხანე ბარდებს.

ვალოდიას ვერ გაეგო, სად იყვნენ ამ გოჭების დედები, ან საიდან შეიძინა დეიდამ ისინი.

ჭიჭიკომ თითქოს გაუგო.

— წამოდი, ვალოდია, ამ გოჭების დედები და ტახები გიჩვენო.

— სად? — იუვირა ვალოდიაში.

— აი იქ, — გაიძვირა ხელი ჭიჭიკომ.

ბიჭები გარბოდნენ. აი, მიიბრინეს ერთ ეკოსთან და განხრდნენ. იმ ეკოში დარბაისლურად დასეირნობდნენ დიდრონი ღორები.

— ამათ იორქშირის ღორებს ეძახიან. ეველა ჩვენი კოლექტივისაა, მამახედი კიდევ კოლექტივის თავმჯდომარეა, — აუსნაა ჭიჭიკომ.

ვალოდია მიხვდა ეველაფერს. მართლაც, კოლექტივს თუ შეეძლო ამდენი ღორი ჭეოლოდა, თორემ ცალკეულ კლესებს სულ ერთი წლის წინად თითო-თითოც არ ჭეუდათ.

ჭიჭიკო განაგრძობდა:

— გუშინ მამა ლანჯარკობდა: ჩვენს კოლექტივს რაც ტანსაცმელი დასჭირდება, მის ფულს განსაყიდი ღორები მოკვავისო.

კმაყოფილი ბიჭები გაიქცენ კალოზე და გული მოიჯერეს თამბაქოთ.

ვალოდია დაემუიდა ბიჭებს. მორე დღეს ის ქალაქში ბრუნდებოდა. ღამე კარგად გამოიძინა.

ჩვეულებრივზე ხდრე გამოეღვიმა ვალოდიანს. ერთი გოჭი საშინლად ჭეოდა. სმაც შემოესმა:

— ამხანაგო კატო, კარი გახილეთ.

— მობრძანდი, ამხანაგო თავმჯდომარე.

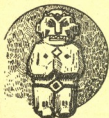
დღიდა კარს აღებდა. თავმჯდომარე კარიდან ამბობდა:

— შენ, კატო, ამ კვირაში ავად იყავი, სხვა ქალი კი ვერ გამოგიგზავნეთ შემცველელი. უფრო კი ისევ შენი ბრალი იყო: არ გაგვაგებინე. მთელი კვირა თურმე თქვენი ვალოდია უვლიდა გოჭებს, და გამეობამ ეს გოჭი მისცა სამაკიეროდ.

ვალოდია ჩავიდა ქალაქში. სკოლაში ეველანი ამბობდნენ თავის თავგადსავალს, მაგრამ ეველასე საინტერესო იყო ვალოდიანს საამბობი. მას მასწავლებელიც უსმენდა.

ს ა მ ო ე ლ ი ს ლ მ ე რ თ ე მ ზ ი

1.

შევევრემანი, შეთვალა სამოელი ქალი იჯდა ქოხში ცეცხლის პირას და ნადირის ძარღვით ჰკერავდა ირმის ტყავს. მისი ათი წლის ვაჟიშვილი ივანე იჯდა დედის გვერდით და განაბული უტკერდა ცალიერ ქვაბს. ჯერ კიდევ გუშინ შემოიჭირა მაგრად ქამარი, რომ დაეწყებოდა შიმშილი, მაგრამ ამან არაფერი უშველა.

აგერ შესამე დღეა, რაც მამამისი უნაყოფოდ დაეხეტება ტყეში, ათვალეირებს შხეცების დასაქერად დაგებულ ხაფანგს, მაგრამ ხაფანგები ყოველთვის ცალიერი ხვდება.

დღეა სულ ტირის და ამბობს, რომ ღმერთები რატომღაც მათზე განრისხდნენ, აღარ სურთ მორეკონ ნადირი ხაფანგში.

„უნდა შევევედროთ რომელიმე ღმერთს, — ფიქრობს ივანე, — მაგრამ რომელს? ვაი თუ ისეთს ვთხოვოთ, რომელსაც არ უნდა შევევედროთ და იქნებ უარესიც გამოვიდეს“.

ივანეს მამა ისე არ გამოდიოდა სახლიდან, რომ უბეში ხის პატარა კერპი არ ჰქონოდა. ვანა მარტო ივანეს მამა იქცეოდა ასე — მთელი სამოედები ასე იქცევიან.

დაბალი, მკაცრი ვასილი გაბორტებული შევიდა ქოხში, მიუჯდა ცეცხლს და გაყინული ხელები ცეცხლს მიუშვირა.

— მოიტანე? — გაბედა შეკითხვა კოლმა.

პასუხის ნაცვლად ვასილმა ირმის ტყავის ქუდი ესროლა მას და ლანძღვა-გინებაც მიაყოლა.

ივანე სწრაფად მოშორდა მათ და შეეხვია ირმის ტყავებში, რომელიც მათ ქვეშავებად ჰქონდათ.

მწარე გამოცდილებით იცოდა ბიჭმა, რომ, როცა მამა ცუდ გუნებაზე იყო, ვაცლა სჯობდა.

ვასილი მშვიერი და დალლილი იყო. ხაფანგები კიდევ ცალიერი დახვდა, ნადირს სიახლოვესაც კი არ გაველო.

გაჯავრებულმა ვასილმა წამოაფელო ხელი ხის კერპს, რომელიც ბავშვის სათამაშოს მოგავდა. ეს იყო „ნადრობის ღმერთი“. „შე ზარმაკო, შე ზანტო!“ — ბუტბუტებდა ვასილი. მან მიწაზე დაანარცხა ხის ტიკინა და ტყავის მათრახით დაუწყო ცემა. „რამდენი მსხვერპლი შემოგწირე, შენ კი მაინც არ მეხმარები!“ მას ფეხი და-

გზინა ტიკინაზე, ურტყავდა ტყავის მათრახს და უყვიროდა:

— რატომ არ უფლი კარგად ნადირს, რატომ არ ერეკები თეთრ მელიებს ჩემი ხაფანგისაკენ?

ივანემ თავი გამოჰყო ქურქიდან და, განცვიფებული, სრამოვნებით უყურებდა არაჩვეულებრივ სანახაობას. პირველი არ იყო ვასილისათვის ასეთი საქციელი. გამათრახებული ხის ღმერთი მან ცეცხლში შეიგდო.

ამის შემდეგ ვასილმა მოიწყინა. ხელეშე დაყრდნობილი დაჰყურებდა ის ცეცხლს, რომელშიაც იწვოდა ხის ღმერთი. სამოედი წვრილი ხმით მღეროდა დაუსრულებელ ნაღვლიან სიმღერას, რომელიც ტუნდრაში მშვიერი მგლის ყმუილს უფრო ჰგავდა. თავის სიმღერაში სამოედი ჩიოდა, რომ მის ხაფანგში არ მოდის მხეცი, რომ მას ფეხები გაეყინა, შინ კი საქმელი არ აქვს, რომ ძნელია ზამთარში ტუნდრაში ცხოვრება ღარიბი სამოედისათვის.

როგორც კი გაიგონა ივანემ მამის სიმღერა, გაბედა გამოსვლა თავისი სადგომიდან. მამამ შეწყვიტა სიმღერა და მშვიდად მიუბრუნდა ცოლს: — ჩვენ ჰამა გვინდა... წამოდი, ირემი დავკლათ.

დედამ ჩაიკვა ირმის ტყავის ტანსაცმელი, სხადასხვანაირი ძვირფასი ტყავის და ფერადი მაულის ნაკრებით მორთული, და ქმართან ერთად გავიდა ქოხიდან. ივანე გაჰყვა მათ.

მათი ქოხი განმარტოებით იღვავა ტუნდრაში. ის ლატანებისაგან იყო აშენებული და ირმის ტყავები ჰქონდა გადაფარებული. შუაში, სადაც ერთდებოდა ლატანები, ნახვრეტი იყო დატოვებული კვამლისათვის. ამ ნახვრეტს ღამით ტყავს აფარებდნენ.

— სადაა ირმები? — შესძახა ვასილმა და გადახედა თეთრ ტუნდრას.

მათი ირმები ჩვეულებრივ შორს არ მიდიოდნენ და მაგარი ჩლიქებით იღებდნენ ხავსს თოვლქვეშ.

ოჯახი შეშფოთდა.

ზამთარში თოვლში ირმები ადვილად შეიძლება დაიბნენ და დაილუპონ. მათი დალუპვა ოჯახის დალუპვასაც მოასწავებს: ირმები აძლევენ მათ საქმელს და ტანსაცმელსაც, მათი ტყავებით იხურება სამოედთა ქოხები. ირმებით გადადიან სამოედთა ოჯახები ერთი ადგილიდან მეორეზე, სამოედი ქალები თავის ტანსაცმელს ირმის ძარღვებით ჰკერავენ, და მნარი ირმის ქონი, ჯამზე დასხმული, ანათებს მათ ქოხებს გრძელ პოლარულ ღამეში.

ვასილი უფრო მოილუშა, ჩააქნია ხელი და შეძერა ქოხში. ის უსიტყვოდ დაწვა ტყავებზე. ივანე ტროდა, მის უკვე წინდაწინ ჰქონდა წრმოდგენილი, თუ როგორ მისცემდა მამა ირმის თბილ სისხლს დასაღვავად, დედა როგორ მოხარული იქნებოდა ირმის ზორცს სავესე ქვებში, ისინი ბლო-

მად შეკვიდრენ ხორცს, ქაქას და ქონს.
შავრამ ახლა კი არაფერი არ არის!

— ნეტავი მგლებმა ხომ არ შე-
ქაშეს ირმები?—სთქვა დედამ.

უნდა წავიდეთ და მოვინახოთ.

ვასილი სდუმდა და ხენწმობდა.

— მე წავალ, — სთქვა ივანემ, — მე
ვიცი, სად უნდა მოვძებნო ისინი.

მან სწრაფად დაიწერა თბილი ქუ-
დი, ჩაიცვა ჩექმები, შემდეგ დაუსტ-
ვინა ძაღლს, აიღო ჯოხი, ამოიკრა
მამის თბილამურები და საქაროდ
ვასრიალდა.

მოკლე პოლარული დღე მიიწურა.
ჩრდილოეთით ციმციმებდა ცისფერი
და ვარდისფერი პოლარული ციალი.
ირგვლივ სიცივე და სიჩუმე იყო. ბი-
ჭი მარდად მისრიალებდა წინ, დაბა-
ლი ჩიგენარისაკენ, რომელიც თავა-
მდე იყო თოვლით დაფარული.

საღდაც შორიდან მოისმა მგლის
ყბილი. ივანე შეშინდა, სუნთქვა
შეეკრა. მას გაახსენდა, რომ დაავიწყ-
და ხის ღმერთის წამოღება, რომე-
ლიც დაიფარავდა მას მგლებსაგან.
დაბრუნება შეუძლებელი იყო, რად-
გან სახლს ძალიან დაშორდა. როცა
მკრთალი დღე ღამით შეიცვალა, მა-
შინ მიიყვანა ძაღლმა იგი ირმის
ჯოჯთან, რომელიც თოვლიან გო-
რაკთან შეგვსდებოდა.

2.

სამოედო ქალი სწუხდა შეილის
შოუსვლელობას. ბოლოს შორიდან
ვაიგონა მან ძაღლის ყეფა და გამო-
ვარდა ქოხიდან. შორს ტუნდრაში
მოჩანდა შავი აჩრდილები. ეს ირ-
მები მოჭროდენ პირდაპირ სადგომი-

საკენ. ივანე და ძაღლი ქოხში შე-
ვარდენ გასათბობად.

— მგლებს წაუდენიათ ჯოჯი, —
მოუთხრობდა ივანე და ითბობდა
ხელეკს, — ორი ირემი არსად ჩანს.

ვასილი ღმობიერებით უტკბერდა
შვილს, ისმენდა მის ლაპარაკს. შემ-
დეგ ადგა და გავიდა ქოხიდან.

ერთი საათის შემდეგ ქაბში იხარ-
შებოდა ირმის ხორცი. ძაღზე შში-
ერმა ვასილმა სანადირო დანით მო-
სკრა თხელი ნაჭრები ჯერ კიდევ
თბილი უმი ხორცისა და გაუმადლად
ყლაპავდა, დედა კი აუათურებდა
ხელს ნადირის შიგნულში. კმაყო-
ფილი იყვნენ ივანე და მისი ძაღ-
ლიც. ქოხში კვამლისა და ახალი
ხორცის სუნი იდგა. გამძლარმა ვა-
სილმა დაიწყო მზიარული სიმღერა.

თავის სიმღერაში იგი მოგვითხრო-
ბდა, თუ როგორი კარგია მოკლული
ირემი, როგორი გემრიელი ხორცი
აქვს მას და რა კარგია ტუნდრაში
ცხოვრება სამოედისათვის, როცა მას
ბევრი საზრდო აქვს.

აუთოკომპიუტერული კომპიუტერული.

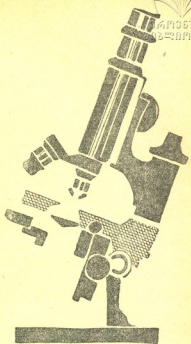

რაც უფრო დიდია მტერი, მით უფრო ადვილია მასთან ბრძოლა. გამოცდილ მონადირეს ადვილად შეუძლია ერთი ტყვიით სული გააფრთხოვინოს ვეფხვს, მაგრამ ცუდების, მალარიის გამომწვევი პაწია არსების მოსპობას ვერ ახერხებს ადამიანი.

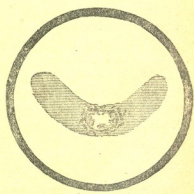
მალარიის გამომწვევი არსება უკვე შესწავლილია მეცნიერების მიერ, აწერილი და სურათზე გადაღებულიც არის. ის ძალიან პატარაა, შეუიარაღებელი თვალით არც კი შეიძლება მისი დანახვა; მასთან საბრძოლველი საშუალება ჯერ არ მოეპოვება ადამიანს.

ამ ორმოცი წლის წინად ფრანგმა ექიმმა ლავერანმა ციებიანი ჯარისკაცის სისხლის გასინჯვის დროს (მიკროსკოპით) დანახა რაღაც პატარა კუბატი, რაღაც ახალი მთვარის მსგავსი, მარცვლებიანი, ცოცხალი, ოდნავ მოძრავი არსება. ეს აღმოჩნდა მთელ დედამიწის ზურგზე გავრცელებული საშინელი სენის — მალარიის გამომწვევი.

ინგლისის, იტალიის, იაპონიის და ამერიკის, ექიმები განაგრძობდნენ ლავერანის კვლევას და გაიგეს, რომ მალარიის პარაზიტი კოლოში ცხოვრობს. რუსმა ექიმმა რომანოვსკიმ გამოიგონა შესანიშნავი ხსნარი, რომელიც სხვადასხვა ფერად ღებავს ადამიანის სისხლის შემადგენელ სხვადასხვა ნივთიერებას, პარაზიტს და მის ნაწი-

ღებებს (პროტოპლაზმას - ლურჯად, ბირთვს — ლალისფერად) ამ-

ნაირად, ყველა ქვეყნის მკვლევართა საერთო ძალ-ღონით გა-

მომქლავნდა მალარიის კოლოს და მისი პარაზიტის თვისება.

მალარიის კოლო მუქი ფერისაა. განსაკუთრებული ჩვეულება აქვს მას. პარაზიტიანი კოლოს მური (anopheles) წყლის ზედაპირზე სწორად ცურავს და უბრალო კოლოს, ბუილას (culex) მურს კი ბოლო წყალში აქვს ჩაყოფილი.

უბრალო კოლო კედელზე და ქერზე მოხრილი ზის, შხამიანი კოლო კი ქერზე და კედელზე ჩამოკიდებულია, კი არ ზის, მხოლოდ წინა ფეხებით ეყრდნობა. ფრთებზეც მას, საწამლავიანს, წინწკლები აზის.

კოლო იკბინება,—ასე ვამბობთ ხოლმე, მაგრამ მამალი კოლო არ იკბინება, ის იკვებება ბალახის წვენით, მას არც კი შეუძლია კბენა. იკბინება დედალი კოლო. მას არ შეუძლია დადვას კვერცხები, გამოჩეკოს ახალი თაობა, თუ ცხელი სისხლი არ დალია. ბუილით მიფრინავს დედალი კოლო, დააჯდება ადამიანს, დააცხრება კანზე და სვამს სისხლს. სისხლში კი იძვრის თითქმის უჩინარი პარა-

ზიტი, სისხლთან ერთად ესხმის კოლოს ტანში იმ უფერო სითხეს, რომლითაც სავსეა დედალი კოლოს სხეული, და ათიოდლის განმავლობაში სრულიად განვითარდება. მოშიებულ დედალ კოლოს ისევ უნდა ცხელი სისხლით გაძლომა. საზიზღარი მწერი ისევ მიფრინავს, კბენს საღ ადამიანს და იმ დროს, როდესაც პაწაწინა წვეთ სისხლს

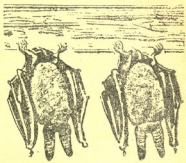
სვამს, აფურთხებს ადამიანის. სისხლში თითქმის უჩინარ მტერს. უსივდება ადამიანს ელენთა, სტანჯავს ციებ ცხელება და საშინლად სუსტდება.

დიდხანს არ იცოდენ, რა სნეულება იყო მაღარია. ურიცხვია მაღარიის გამავრცელებელი კოლო. წივილით და ბზუილით დაფრინავენ ისინი გამსქვირვალე წინწყლებიანი ფრთე-

ბით ღამ ღამობით, დააცხრებიან მძინარეს და შეუმჩნევლად სტოვებენ შხამს, რომლის წინააღმდეგ წამალი ჯერჯერობით არ მოიპოვება. ვერსად დაემალება ადამიანი კოლოს. ცხადია, რომ ყველა კოლოს მოსპობაც შეუძლებელია. ქაობი, სადაც კოლო-

ები იჩეკებიან, რომ ნავთობი... სო, ეს მათთვის სიკვდილი... ბა, მაგრამ სად არის იმდენი ნავთი, რომ ყველა ქაობი და თბრილი ამოავსო, კოლოების მურე-

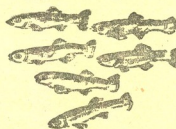
ბისათვის ათასობით გასამრავლებლად კი საკმაოა გატეხილი კასრის ფსკერი, ქოთნის ნატეხი, თუნუქის ყუთი, მხოლოდ წყალი კი იყოს შიგ, თუნდაც ქუქყიანი, უსუფთაო — სულს მოითქვამენ შიგ და წივილით გაფრინდებიან სისხლის მწოველნი. ვინ დაიჭერს ყველას! იმალებიან სახლებში, კარების ძვილებში, ფარდებში. ზამთრობით მიინაბებიან სადმე სარდაფებში, ჩამოეკიდებიან დასოვლემენ. თორმეტი გრადუსი სიცივის გადატანა შეუძლიათ.

საშველი არაა იმათგან? არის. უამრავი ბოროტმოქმედის წინააღმდეგ ადამიანს უამრავივე კეთილისმყოფელი ეხმარება: თითქმის უჩინარი მტრების მტრები. პატარებს, ხანდახან ძალიან პაწაწინებსაც, შეუძლიათ გააკეთონ ისეთი რამ, რაც ადამიანს ჯერ

ჯერობით არ ძალუძს: მოსკონ ძალარია ძირიან-ფესვიანად, ამო-აგღონ მისი ჩანასახი.

ქრიკინას მური მხოლოდ კოლოების მურებით იკვებება. ღამურა, როდესაც დამლამობით დაფორნავს, მწივანა გუნდებს შორის იმდენ კოლოს სანსლავს, რომ ამის გამოანგარიშება შეუძლებელია, დაჯერებაც ძნელია. საფრანგეთსა და იტალიაში განსაკუთრებულ ბინებს უკეთებენ ღამურებს ზამთრისაშვის, კო მკვებს შიგ ხარისებით, სადაც ჩამოეკიდებიან ღამურები რაძდენიმე წყებად, თავებით ქვემოთ.

ფრთოსან მჭერზე უფრო საშინელი არიან კოლოებისთვის გაუმაძღარი თევზები. თევზები იქვე კოლოების მურების გვერდით ცხოვრობენ და მათი სწრაფი გამრავლება

განადგურებას უქადის ბზუილებს. კარგი ქანარი ჰყრის ნახევარ მილიონ ხიზილალას, ახალგამოჩეკილ ქანარს შეუძლია თბილ ამინდში აუჩქარებლად ქამოს და გადასანსლოს 10000 შხამიანი არსება, რომლებიც ეშხადებიან სახიზლარი მწივანა სიღმერიტ შეამკონ მალარია.

მაგრამ ქანარზე უსაშინელესი მტერი მალარიის კოლოსთვის გამბუზია არის.

ოთხი წლის წინად ამერიკიდან იტალიაში, იქიდან აფხაზეთში და შემდეგ ლენინგრადში ქილით ჩამოეყვანეს პაწაწინა ვერცხლისფერი თევზები—

გამბუზია. ეს თევზი ხიზილალას არ ჰყრის, ცოცხალ მურებზე ბადებს და, თუ დასრულებული თევზი ფრჩხილის ოდენაა, ცხადია, რომ მისი შვილი დიდი არ იქნება. პაწაწინა, თითქმის გამჭვირვალე, ქინძისთავეების ოდენა თევზებია, სწრაფად, ძგძიგით მოძრავი, ისე სწრაფად, რომ თვალსაც კი ვერ მოჰკრავ. გამოიჩეკება თუ არა, ვერც კი მოასწრებს ბეწვივით პაწაწა კულის გაქნევას, რომ მაშინვე მივარდება საქმელს; ეს კი არ არის გასაკვირი, ბევრი თევზი იქცევა, ასე, მხოლოდ შესანიშნავი ის

არის, რომ ნორჩი გამბუზია ეხოლოდ მალარიის კოლოს მურებს მიირთმევს.

500 სხვადასხვა ჯიშის კოლოა, გამბუზია კი ყველაში არჩევს სწორედ მალარიის

კოლოების მურებს. თბილ წყალში გამბუზია ცხრაჯერ ჰყრის ლიფსიტებს წელიწადში. რასაკვირველია, ამისთანა მტრის წინაშე შედრკება მალარიის კოლოს ძალა.

გამბუზია ვერ ხარობს ცივ წყლებში. აკვარიუმს ვერ დაამშვენებს, რადგანაც ძალიან პატარა და უჩინარი, ვერცხლისფერი, მაგრამ ისე კი შეუღარებელი და ღიღებულია. რადგანაც გამბუზია უკანასკნელი აღმოჩენაა ამ ორმოცდაათი წლის განმავლობაში, რომელიც შვედის ადამიანს შეგბძოლოს საშინელ გამანადგურებელ სენს.

III.

წითელი ქალაქის პიონერთა ორგანიზაცია იწერს 200 ც. „ოქტომბრელს“ და იწვევს ქალაქის რაიონის ორგანიზაციას.

IV.

უზრნალებს ვავრცელებთ. ქ. ზუგდიდის 10-წლედის 4-წლედში არსებულმა ნ/პ. მე-3 კოლექტივმა დაადგინა გაავრცელოს ჟურნ. „პიონერი“ და „ოქტომბრელი“ 100-100 ცალი და იწვევს ნ/პ. მე-7 კოლექტივს.

ნორა ძაძამიძე და ნორა ცხაკაია.

1931 წ. გამოსვლის 1931 წ.

საყვავილო დასურათებული უზრნალები:

მეირექლოვანთათვის „ოქტომბრელი“ ყოველთვიური IV წ.
მომრდილთათვის „პიონერი“ ორკვირეული VI წ.

ხელისმომწერა მიიღება წლით და ნახევარი წლით.

გადაგზავნით	}	„ოქტომბრელი“	წლით 3 მ. — კ.
			ნახევარი წლით . 1 „ 70 „
			ცალკე ნომერი — „ 30 „
		„პიონერი“	წლით უპრემიოდ 4 „ — „
			პრემიით 5 „ — „
			ნახევარი წლით 2 „ 20 „
		ცალკე ნომერი — „ 20 „	

ხელისმომწერა მიიღება: 1) სახელგამის პერიოდსებორი (ტფილისი, რუსთაველის პარკი, № 30). 2) სახელგამის ყველა მალაზიანი (ტფილისსა და პარკის-ციხეში). 3) მანდატით აღზარვილ აგენტებთან და 4) ფოსტა-ბილეთგარეშის ყველა განყოფილებაში.

1931 წლის „ოქტომბრელი-ს“ პრემია „გულწითელა“, კრძლის გამოსცემათ ტანსიკური მიზნების გამომ უზარება, გამოსვა ინაწარვი და დაურკმდება 1930 წლის წლიურ ხელისმომწერალებს.

სახელგამი.

გ ა ვ უ ე ზ ო

გამოიწერეთ თქვენი
ყურნალი „მეტროპოლიტი“
წლიურად. 3 მან.
ცალკე ნომერი. . . 30 კაპ.
სახელგამი.

